MAGYAR ORVOSI KAMARA
HÁZIORVOSI CSOPORT

Az OMSZ által működtetett ügyelettel kapcsolatban gyakran ismételt kérdéseitekre jogászaink válaszai

Az egészségügyi alapellátásról szóló **2015. évi CXXIII. törvény (Eatv.) 2025. július 15-től** úgy **módosult,** hogy a **területi ellátási kötelezettséggel bíró háziorvosok és házi gyermekorvosok** (a továbbiakban együttesen háziorvosok) **szerződés nélkül is kötelesek részt venni az Országos Mentőszolgálat (OMSZ) által szervezett egészségügyi alapellátási ügyeletben.**

A jogszabályok módosítására azért került sor, mert korábban a Kúria előtt pernyertesek lettek a háziorvosok olyan kötelezettségszegési ügyekben, ahol a szerződés nélküli ügyelést kérték rajtuk számon. A Kúria Kfv.III.37.812/2024/5. számú precedensképes ítélete szerint a háziorvosnak kötelessége ugyan részt venni az ügyeletben, de ezt nem teheti szerződés nélkül, a szerződést pedig minimális kötelező tartalom mellett szabadon tárgyalhatja meg a mentőszolgálattal. **A jogalkotó tehát felülírja a Kúria döntését, hogy mentesítse a mentőszolgálatot a szerződéses tárgyalások alól.**

A jogszabály módosításával szemben alkotmányjogi panaszt készített elő a MOK által felkért alkotmányjogász, de **amíg az Alkotmánybíróság nem dönt, a törvény kötelezni fogja a háziorvost az ügyeleti részvételre.**

Az Eatv. módosuló rendelkezései szerint **készülni fog egy külön miniszteri rendelet, amely a mentőszolgálat és a háziorvos közötti jogviszonyt szabályozza**, tehát amely úgymond pótolni fogja a szerződés hiányát. Ennek a rendeletnek a tartalma még nem ismert, de feltehető, hogy július 15-ig el fog készülni.

Jelen tájékoztatóban azt vesszük végig, hogy mi is a teendő most, a módosuló jogszabályoknak köszönhetően.

a.) **2025. július 15-től az Alkotmánybíróság ellenkező döntéséig ügyelni kell.** Azok tehát, akiket a mentőszolgálat levélben szólít fel az ügyeletben való részvételre, illetve ügyeleti beosztást küld a számukra, azok 2025. július 15-től annak kötelesek eleget tenni. Ellenkező esetben kötelezettségszegési eljárásnak teszik ki magukat, amellyel szemben a

jogszabály egyértelmű tartalma miatt **a jogászok rendes bíróság előtt már nem tudnak jogvédelmet biztosítani.** A működési engedéllyel szemben azonnali jogvédelmet kapott orvosok a tájékoztató végén találnak további információt.

b.) **Szerződést nem kell kötni, mert a díjazást a miniszteri rendelet rendezni fogja.** A mentőszolgálat által felkínált szerződés egyébként is több pontjában jogszabályba ütköző és méltánytalan. Abban az esetben, ha az Alkotmánybíróság előtti eljárásunk sikeres lesz, az orvosok sokkal jobb tárgyalási pozícióban lesznek, mint a mostani környezetben, sőt akár nem is lesznek ügyeletre kötelezhetőek.

c.) **Az OMSZ-nak van felelősségbiztosítása az ügyeleti tevékenységre, és véleményünk szerint a betegek irányába annak a "nem szerződött" háziorvosra is ki kell terjednie, különben az OMSZ megsérti a saját működési engedélyét.**

Aki aggódik a felelősségbiztosítás miatt, az nyugodtan terjessze ki a saját felelősségbiztosítását az ügyeleti tevékenységre. Erre az OMSZ számára okozott kár miatt lehet szükség. Az OMSZ számára okozott kár az is, ha egy beteg felé az OMSZ (vagy a biztosítója) az adott háziorvos műhibája miatt köteles helytállni. Ugyanakkor az OMSZ biztosító igénnyel léphet fel az OMSZ számára kárt okozó háziorvossal szemben, erre (is) kell a háziorvos saját biztosítása. **A háziorvos ugyanis nem alkalmazott, ezért nem limitált a felelőssége, azt legfeljebb szerződésben lehetne limitálni.**

d.) **A folyamatban lévő jogi eljárásokat és a 2025. július 15-e előtt elmaradt ügyeléseket a jogszabály módosítás nem érinti,** mert most a bíróságok asztalán lévő ügyekben még a 2025. július 15-e előtti jogszabályi állapotot kell alkalmazni.

e.) **Aki úgy véli, hogy továbbra is aggályos az ügyeleti feladatvégzés, és a jogszabály módosítása ellenére sem kíván ügyelni, annak fel kell hívnunk a figyelmét a kötelezettségszegési eljárás következményeire.** NNGYK-nak módjában áll kötelezni a háziorvost az ügyeleti részvételre, illetve szankciót is alkalmazni, amely először csak egy **figyelmeztetés**, azonban az eljárás többször is újraindítható, és **folyamatosan növekvő bírságolással**, végső soron pedig a **működési engedély elvesztésével** is számolni kell. Természetesen ha utólag az Alkotmánybíróság kedvező döntést hoz, és a jogszabályt a keletkezésére visszamenő hatállyal semmisíti meg, akkor a módosuló jogszabályok talaján folyt kötelezettségszegési eljárások is megsemmisíthetők. Ez a várakozás azonban kockázatos, mert az Alkotmánybíróságnak módjában áll csak a jövőre nézve megsemmisíteni egy jogszabályt, vagy akár el is utasíthatja az alkotmányjogi panaszokat.

f.) **Felmerül a kérdés, hogy a perekben kapott azonnali jogvédelmek védelmet nyújtanak-e az új jogszabályokkal szemben?** A kérdés nem dönthető el egyértelműen, illetve kockázatai vannak. Többféle értelmezés olvasható ki a szabályokból: a legpozitívabb szerint az azonnali jogvédelem tartama alatt nem kell ügyelnie az orvosoknak, a legpesszimistább szerint pedig a jogszabályváltozások miatt irreleváns lett a működési engedély tartalma. Végső soron ebben a kérdésben is a bíróság fog dönteni, és ilyen ügyben még nem születhetett döntés, hanem majd a július 15. utáni hatósági határozatokra tud reflektálni a bíróság. Tehát **ha a háziorvos azért nem megy el ügyelni az új jogszabályok alapján , mert az azonnali jogvédelmére hivatkozik, attól a hatóság még lefolytathatja vele szemben a kötelezettségszegési eljárást, és a döntés ellen bírósági**

jogorvoslatot kell majd igénybe venni, ennek eredményességét pedig jelenleg nem tudjuk prognosztizálni.

Az ügyek várható nagy száma miatt a **MOK már nem tudja vállalni az újonnan induló kötelezettségszegési eljárások jogi képviseletének finanszírozását.** Tehát itt az adott háziorvos a saját praxisának költségére tud igénybe venni ügyvédi segítséget, akár a MOK-kal együttműködő ügyvédek útján, akár más úton.

GYIK:

1. A NAV mit fog szólni ahhoz, hogy az OMSZ telephelyén egy olyan orvos dolgozik akinek nincs szerződése a feladatra?

   Az ügyeleti részvétel július 15. után a jogszabályokból fakad, nem szükséges hozzá szerződés. Így a hatóságok nem vélhetik szabálytalannak, hogy valaki a jogszabályból fakadó kötelezettségét teljesíti.

2. Van- e értelme annak, hogy valaki saját magát jelenti fel az ügyeleti helyen megjelenés után az NNGYK - nál, vagy a NAV-nál, hogy nincs működési engedélye, szerződése és jöjjenek ki ellenőrizni, hogy ő miért is van az ügyeleti ponton?

   A helyzetértékelésben a fenti összefoglaló segíthet. Egy ilyen bejelentéssel inkább magának ártana az adott orvos, és nem az OMSZ-nak. Aki arra a döntésre jut, hogy az azonnali jogvédelme birtokában kikéri a bíróságok véleményét arról, hogy kell-e ügyelnie, az inkább azt az utat válassza, hogy nem megy el ügyelni, és megtámadja a kötelezettségszegési határozatot.

3. Milyen utasitasnak kell eleget tenni? Írjon fel gyógyszert a felhőben a mentőtiszt kérésére? Vissza utasíthatja- e? Szélsőséges esetben, megtagadhatja- e a betegek vizsgálatát, azzal a kikötéssel, hogy átirányítja őket egy olyan ellátási pontra, az egészségügyi törvénynek megfelelően, vagy sbo- ra, ahol tudja, hogy a páciens ellátást kaphat rendezett körülmények között?

   Ha rendelkezésére állnak a személyi és tárgyi feltételek az adott beteg adott problémájának ellátásához, akkor azt meg kell tenni. Ha ebben kétsége merül fel, akkor köteles továbbirányítani. Az ilyen kétséget lehet (és a rendezetlen felelősség miatt érdemes is lehet) nagyvonalúbban kezelni mint szokásosan (tehát kisebb kétség esetén is tovább irányítandó a beteg), de értelemszerűen szakmailag alátámasztott indokolást kell tudni adni a döntésről.

4. Mi a helyzet a nem háziorvosi feladatokkal, mint pl. egy baleseti helyszínre történő küldés?

Az OMSz-szal már több ízben megegyeztünk, hogy ha a háziorvos kompetencia határhoz ért, akkor ezt azonnal jelzi a CB rádión, akár már a helyszínre vonulás előtt is és kér segítséget az ellátáshoz. Addig meg megtesz mindent ami tőle tellik.

5. Ha az OMSZ beosztana, küldhetek helyettest, nem lesz kötelezettségszegési eljárás?

Küldhetsz helyettest, de le kell papírozni az OMSZ és az NNGYK felé is. Pár napon belül lehet akadályoztatást jelezni vagy helyettest állítani.

Várjuk a további kérdéseket!

Üdvözlettel

Budapest, 2025.07.14.

dr. Sárközy Gergő
dr. Dobos Zoltán
dr. Porpáczy Krisztina